

Adviescollege —
toetsing regeldruk

> **Retouradres** Postbus 16228 2500 BE Den Haag

Aan de minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media
De heer drs. A. Slob
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

**ATR, Adviescollege
toetsing regeldruk**
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

Postbus 16228
2500 BE Den Haag

T 070 310 86 66
E info@atr-regeldruk.nl
www.atr-regeldruk.nl

Onze referentie MvH/RvZ/MR/bs/ATR1326/2020-U124

Uw referentie

Datum 17 september 2020
Betreft Wetsvoorstel versterken medezeggenschap (funderend onderwijs)

Geachte heer Slob,

Het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) heeft op 14 augustus 2020 het *'Voorstel van Wet tot wijziging van de Wet medezeggenschap op scholen, de Wet op het primair onderwijs, de Wet op het voortgezet onderwijs en de Wet op de expertisecentra in verband met het versterken van de medezeggenschap en de informatievoorziening aan betrokkenen in het funderend onderwijs'* voor toetsing ontvangen. De internetconsultatie heeft plaatsgevonden van 13 juli tot 11 september 2020.

Het wetsvoorstel kent vier onderdelen:

- (1) De medezeggenschapsraad in het funderend onderwijs krijgt een instemmingsrecht op de hoofdlijnen van de begroting.
- (2) De ondersteuningsplanraad krijgt een instemmingsrecht op de meerjarenbegroting die hoort bij het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband passend onderwijs.
- (3) Het schoolondersteuningsprofiel van de school in het funderend onderwijs wordt jaarlijks vastgesteld en wordt onderdeel van de schoolgids.
- (4) De medezeggenschapsraad in het primair onderwijs krijgt een adviesrecht bij de vaststelling van de groepsgrootte.

Toetsingskader

ATR beoordeelt de gevolgen voor de regeldruk aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nuloptie (nut en noodzaak): is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

1. Nut en noodzaak

Het wetsvoorstel beoogt de positie van de medezeggenschapsorganen in het funderend onderwijs te versterken en de informatievoorziening aan ouders, leerlingen en personeel

te verbeteren. De wetwijzigingen moeten bijdragen aan de intensivering van de dialoog tussen bestuur en medezeggenschap over beleidskeuzes en financiële keuzes die gemaakt (kunnen) worden in het (passend) onderwijs, en zodoende ook leiden tot meer transparantie over de besteding van de middelen. De toelichting wijst onder andere op aanbevelingen van de Onderwijsraad (2018) en de bevindingen van de Algemene Rekenkamer (2017) en de Inspectie van het Onderwijs (2018).

Het college constateert dat nut en noodzaak van de wetwijzigingen voldoende zijn onderbouwd en gemotiveerd in de toelichting bij de voorgestelde wetwijzigingen. Het college heeft hierover geen adviespunten of opmerkingen.

2. Minder belastende alternatieven

De wijzigingsvoorstellen sluiten aan bij bestaande overlegstructuren en werkprocessen in het funderend onderwijs, waarbinnen naar verwachting intensivering gaat plaatsvinden van contact en uitwisseling van informatie in het kader van de medezeggenschap. Er wordt, met het oog op uniformiteit, aangesloten bij al bestaande bepalingen voor het middelbaar beroepsonderwijs en hoger onderwijs.

Het college constateert dat nadere weging van minder belastende alternatieven niet aan de orde is. Het college heeft in deze geen adviespunten of opmerkingen.

3. Werkbaarheid

Hoofdpijnen van de begroting

Het wetsvoorstel heeft een lange voorgeschiedenis. De toelichting bij het voorstel staat daarom expliciet stil bij de "balans" die tussen partijen is gevonden met betrekking tot de wetwijzigingen. In 2019 en 2020 zijn daarvoor gesprekken gevoerd met diverse organisaties in het onderwijsveld. In het wetsvoorstel is opgenomen dat bij vaststelling of wijziging van de hoofdpijnen van de jaarlijkse begroting, "in ieder geval aandacht wordt besteed aan de beoogde verdeling van de middelen over de beleidsterreinen onderwijs, huisvesting en beheer, investeringen en personeel". Specifieke uitwerking van wat verder tot de hoofdpijnen behoort, vindt plaats op schoolniveau. Door te expliciteren wat tot de hoofdpijnen van de begroting hoort, komt het kabinet tegemoet aan de wens om heldere kaders te bieden aan de medezeggenschapsorganen, aldus de toelichting. De partijen die betrokken zijn bij de medezeggenschap, kunnen een eventueel geschil voorleggen aan de Landelijke Commissie voor Geschillen WMS (LCG WMS). Zij kunnen daarna in beroep gaan bij de Ondernemingskamer.

Deskundigheidbevordering en evaluatie

Met de instemmingsbevoegdheid op de hoofdpijnen van de begroting, en het instemmingsrecht op de meerjarenbegroting bij het ondersteuningsplan, krijgt de medezeggenschap er een belangrijke verantwoordelijkheid bij. De toelichting bij het voorstel gaat in op mogelijkheid voor medezeggenschapsorganen om gebruik te maken van deskundigheidsontwikkeling. Die ontwikkeling is mogelijk nodig om medezeggenschapsraden en ondersteuningsplanraden voldoende te equiperen om invulling te geven aan hun nieuwe rol. In 2014 is het project Versterking Medezeggenschap van start gegaan ter ondersteuning van medezeggenschapsorganen. Om de professionalisering van de medezeggenschap te continueren, verzorgt (sinds de zomer van 2020) een externe partij de ontsluiting van het ondersteuningsaanbod. Indien nodig wordt dit aanbod uitgebreid en geactualiseerd,

bijvoorbeeld om de implementatie van de onderhavige wetswijzigingen te ondersteunen, aldus de toelichting. De wetswijzigingen worden na 3 jaar geëvalueerd.

Het college constateert dat er aandacht is voor de werkbaarheid van de wetswijzigingen. Het college heeft geen adviespunten of opmerkingen.

4. Gevolgen regeldruk

De regeldrukparagraaf in de toelichting bij het voorstel bevat een beschrijving van de kwalitatieve gevolgen voor de scholen, schoolbesturen, medezeggenschapsraden en ondersteuningsplanraden. De kwantificering van deze gevolgen ontbreekt nog. Het gaat om de onderstaande aspecten:

Structurele regeldruk

- De algemene verwachting is dat de uitbreiding van de bevoegdheden van de medezeggenschapsraden en de ondersteuningsplanraden een intensivering nodig maakt van de contacten en werkzaamheden van deze organen. Ze zullen vooral meer tijd moeten besteden aan de beoordeling van (begroting)voorstellen. Deze grotere tijdsinzet betreft personeelsleden, ouders en eventueel leerlingen.
- Ook voor de schoolbesturen en de besturen van de samenwerkingsverbanden betekenen de wetswijzigingen een toename van de structurele nalevingskosten, gelet op de toegenomen betrokkenheid van de medezeggenschapsraden bij het jaarlijkse begrotingsproces en de toegenomen betrokkenheid van de ondersteuningsplanraad bij de meerjarenbegroting.
- De scholen moeten na de wetswijziging het 'schoolondersteuningsprofiel' jaarlijks (en niet vierjaarlijks) vaststellen als onderdeel van de schoolgids. De ambitie is dat dit leidt tot een jaarlijkse evaluatie van de mogelijkheden binnen de school voor extra ondersteuning aan leerlingen en de benodigde professionalisering van het personeel.
- De medezeggenschapsraad heeft na de wetswijziging een adviesrecht in de besluitvorming over de groepsgrootte in het reguliere en het speciale basisonderwijs en in het speciaal (voortgezet) onderwijs. Het schoolbestuur moet dit adviesrecht formaliseren binnen de werkprocessen. Het adviesrecht vraagt mogelijk om extra inhoudelijke verdieping van de medezeggenschapsraad.
- De eventuele gevolgen voor de bedrijfsvoering (administratie, verantwoording) vallen ook onder 'regeldruk'.
- Ten slotte bestaat de mogelijkheid dat het aantal zaken dat aan de geschillencommissie wordt voorgelegd, toeneemt.

Eenmalige regeldruk

De eenmalige regeldrukkosten betreffen vooral de kennisnamekosten en de implementatie van de wetswijzigingen. Volgens de toelichting zal deskundigheidsbevordering noodzakelijkerwijs onderdeel zijn van de implementatie.

4.1 Het college adviseert de gevolgen voor de regeldruk volledig in beeld te brengen in de toelichting bij het wetsvoorstel, conform de Rijksbrede methodiek.

Dictum

Gelet op bovengenoemde bevindingen is het eindoordeel ten aanzien van de consultatieversie van dit voorstel:

Indienen / vaststellen nadat met de adviespunten rekening is gehouden.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris